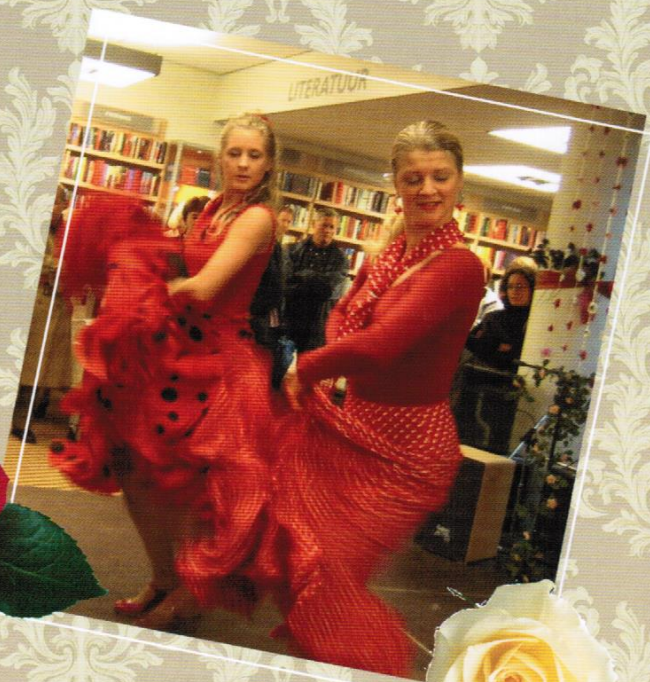

feest in Sim
juni '09

Foto's: archief Ellen Bos

Flamencoschool
Rosario

Kraskras door flamencominnend Nederland

Aftrap in 'Grunn'

Een interview met Ellen Bos, flamencodansschool Rosario

Het Mundo Flamenco-team reist wat af, van Amsterdam naar Sevilla, van Leiden naar Jerez, niets is ons te gek. Vanuit al die uithoeken willen we nog weleens vergeten dat er in ons eigen land ook genoeg te ontdekken valt en niet alleen in het randstedelijke kringetje. Speciaal voor iedereen die net als wij ook reuze nieuwsgierig is naar al die oer-Nederlandse plekjes waar het warme Spaanse hart klopt, gaan we het komend jaar kraskras door het land. We trappen af in het hoge noorden, waar we Ellen Bos (50) gaan opzoeken in Groningen.

We vertrekken gewapend met een camera, iPhone, schrijfblok, een tas vol witte bolletjes met oude kaas, flesjes water en krentenbollen en rijden een kleine twee uur later 'Grunn' binnen. De navigatie leidt ons een pittoresk bruggetje over, linksaf de hoek om en we zijn gearriveerd bij flamencoschool 'Rosario'. Binnengekomen treffen we Ellen aan, die koffie en thee aan het zetten is achter de bar. De ruimte oogt knus en biedt een bonte verzameling aan spullen: het meest opvallende is wel de kleurrijke muur, die recentelijk behangen is met een archief aan posters. Na een uitbundige begroeting krijgen we een korte rondleiding, waarbij we een snelle blik werpen in de danszaal. De koffiemelk is inmiddels boven water en we nemen plaats aan tafel.

Laten we bij het begin beginnen: hoe is jouw passie voor de flamenco ontstaan?

"Ik zal een jaar of 19 zijn geweest, toen ik met mijn vader in de nachtbioscoop de film 'Carmen' (Carlos Saura, 1983, red.) had gezien en daar helemaal vol van was. Vlak erna ben ik nog een tweede keer gegaan. En kreeg het idee 'dat moest ik maar eens gaan proberen'. Destijds was er een Griekse dame uit Australië, die flamencos gaf in Simpon een clubhuis en daar ging ik 1 à 2 keer in de week lessen. En zo is het begonnen. Alweer zo'n 30 jaar geleden..." Ze vervolgt haar verhaal: "Op een bepaald moment had Rini (Kersten, red.) Vida Peral naar Utrecht gehaald voor workshops. Later hebben ze in samenwerking met Jeugdtheater Stella uit Den Haag een voorstelling gemaakt. Na het zien van dat optreden hier in Groningen dacht ik meteen: van Vida wil ik nu wel heel graag les. Dus toen ben ik elke week naar Utrecht gegaan en daarna naar Amsterdam om les te kunnen volgen bij haar. Zo is dat balletje gaan rollen."

Foto: archief Ellen Bos

Hoe is het idee van een dansschool ontstaan?

"Na zelf veel trainen en na heel lang les gevolgd te hebben. Dan heb ik het echt over jaren. Ik bedoel geen twintig jaar ofzo, maar wel lang. En ik ben ook niet meteen mijn eigen school begonnen. Er waren mensen die wel les wilden of vroegen of ik ze een keer wat wilde leren, goh ja, hoe gaan die dingen? Ik dacht niet gelijk van 'nou ik ga mijn eigen school beginnen'. Ik deed namelijk ook nog allemaal andere dingen ernaast. Toen ik met flamenco begon zat ik nog op de Pabo. Daarna ben ik de docent drama opleiding gaan volgen in Leeuwarden voor een jaar, maar dat paste niet zo bij mij, want ik miste het dansen heel erg. Dus besloot ik het te gaan proberen met het lesgeven. Met het idee: als het lukt, dan lukt het, dat is mooi en zo niet, dan ga ik wel weer wat anders doen. Dus ja, zo ben ik er rond mijn vijftienvijftigste een beetje ingerold. Het begon met een klein groepje, toen twee, enzovoorts. Inmiddels is de dansschool uitgegroeid tot een 60-tal leerlingen, zeg maar een groepje of vijf, met een gemiddelde leeftijd van 35 plus."

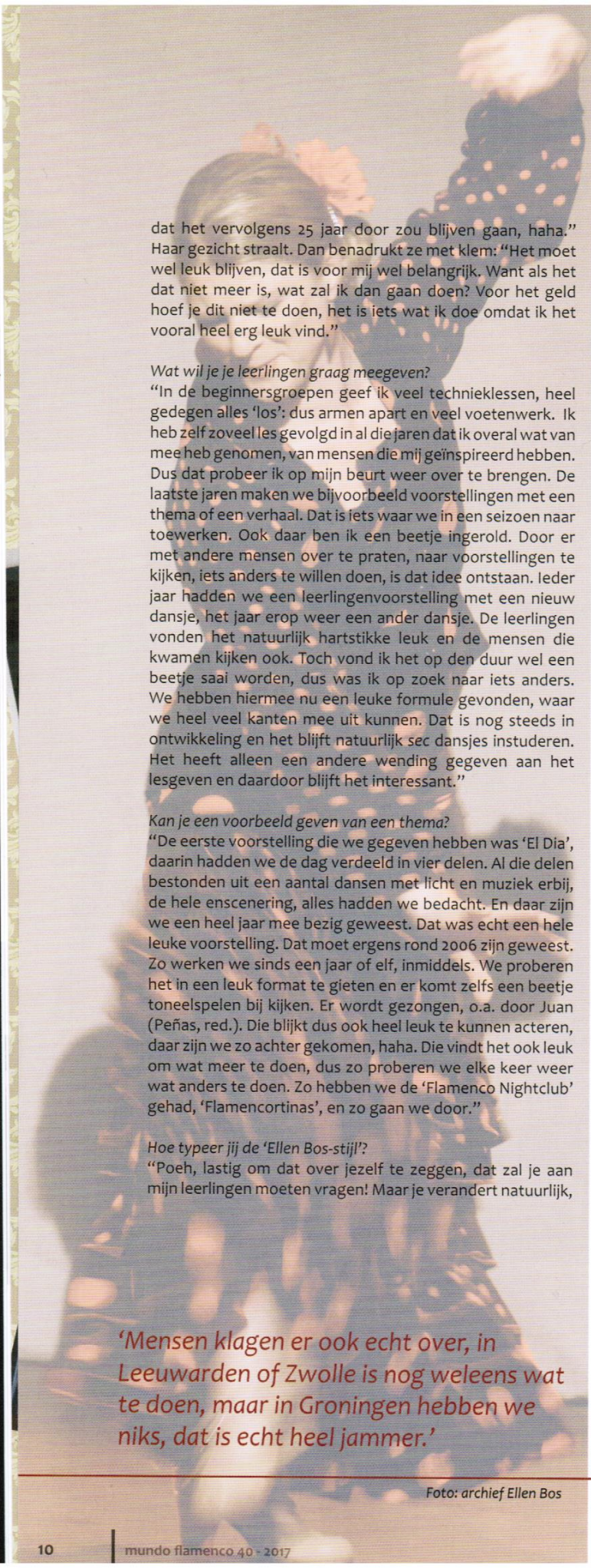
Aan promotie doet ze niet heel veel; ze heeft inmiddels een trouwe club leerlingen om zich heen verzameld. In het verleden heeft ze ook regelmatig lesgegeven aan studenten, waarbij ze opmerkt dat ze daar maar eens werk van moet maken. Let op: studenten krijgen korting bij Ellen, dus zegt het voort!

Hoe lang zit je op deze huidige locatie?

"Een jaar of zes à zeven geleden ben ik in dit pand getrokken. Ik heb de eerste jaren op diverse plekken in de stad lesgegeven. In Ocho de Mayo, een danslokaal midden in de stad, heb ik dertien jaar gezeten, waarvan ik tien jaar lang ook het pand heb beheerd. Dus toen deed ik alles: inkomsten huur, feestjes, dat soort dingen. En ik kreeg steeds meer nieuwe groepjes erbij, zo is het wel allemaal ontstaan. Toen ik begon met lesgeven wist ik natuurlijk niet of het slechts bij die tien lessen zou blijven of niet, laat staan

Foto: Annemiek Rooymans

dat het vervolgens 25 jaar door zou blijven gaan, haha.” Haar gezicht straalt. Dan benadrukt ze met klem: “Het moet wel leuk blijven, dat is voor mij wel belangrijk. Want als het dat niet meer is, wat zal ik dan gaan doen? Voor het geld hoef je dit niet te doen, het is iets wat ik doe omdat ik het vooral heel erg leuk vind.”

Wat wil je je leerlingen graag meegeven?

“In de beginnersgroepen geef ik veel technieklessen, heel gedegen alles ‘los’: dus armen apart en veel voetenwerk. Ik heb zelf zoveel les gevolgd in al die jaren dat ik overal wat van mee heb genomen, van mensen die mij geïnspireerd hebben. Dus dat probeer ik op mijn beurt weer over te brengen. De laatste jaren maken we bijvoorbeeld voorstellingen met een thema of een verhaal. Dat is iets waar we in een seizoen naar toewerken. Ook daar ben ik een beetje ingerold. Door er met andere mensen over te praten, naar voorstellingen te kijken, iets anders te willen doen, is dat idee ontstaan. Ieder jaar hadden we een leerlingenvoorstelling met een nieuw dansje, het jaar erop weer een ander dansje. De leerlingen vonden het natuurlijk hartstikke leuk en de mensen die kwamen kijken ook. Toch vond ik het op den duur wel een beetje saai worden, dus was ik op zoek naar iets anders. We hebben hiermee nu een leuke formule gevonden, waar we heel veel kanten mee uit kunnen. Dat is nog steeds in ontwikkeling en het blijft natuurlijk sec dansjes instuderen. Het heeft alleen een andere wending gegeven aan het lesgeven en daardoor blijft het interessant.”

Kan je een voorbeeld geven van een thema?

“De eerste voorstelling die we gegeven hebben was ‘El Día’, daarin hadden we de dag verdeeld in vier delen. Al die delen bestonden uit een aantal dansen met licht en muziek erbij, de hele encensering, alles hadden we bedacht. En daar zijn we een heel jaar mee bezig geweest. Dat was echt een hele leuke voorstelling. Dat moet ergens rond 2006 zijn geweest. Zo werken we sinds een jaar of elf, inmiddels. We proberen het in een leuk format te gieten en er komt zelfs een beetje toneelspeel bij kijken. Er wordt gezongen, o.a. door Juan (Peñas, red.). Die blijkt dus ook heel leuk te kunnen acteren, daar zijn we zo achter gekomen, haha. Die vindt het ook leuk om wat meer te doen, dus zo proberen we elke keer weer wat anders te doen. Zo hebben we de ‘Flamenco Nightclub’ gehad, ‘Flamencortinas’, en zo gaan we door.”

Hoe typeer jij de ‘Ellen Bos-stijl’?

“Poeh, lastig om dat over jezelf te zeggen, dat zal je aan mijn leerlingen moeten vragen! Maar je verandert natuurlijk,

als persoon en als danser, door de jaren heen. Ik kreeg bijvoorbeeld een kind en die persoonlijke ontwikkeling, dat verloop, komt ook tot uiting in mijn stijl van dansen. Ik volg zelf overigens nog graag lessen; het liefste zou ik iedere week vast les willen hebben. Ik heb onder andere lessen gehad van Alicia Márquez, Ramón Martínez en Eva Yerbabuena. Dus ook daarvan neem je het een en ander mee. Afgelopen jaar zijn Leonor Leal en Jesús Fernández hier nog geweest, bij wie ik een workshop gevolgd heb, maar helaas dat was maar een paar dagen. In mei ga ik twee weken naar Sevilla om zelf les te volgen, want na een jaar lesgeven gaat het dan wel weer kriebelen.”

Ga je zelf veel naar voorstellingen kijken?

“Nou, in Groningen is er niet zo heel veel meer. Ik ben wel naar de Flamenco Biënnale geweest, helaas maar een dag: ’s middags naar Tino (van der Sman, red.) en ’s avonds naar Manuel Liñán. Allebei heel verschillend, maar erg mooi. Dus ik ga wel af en toe, maar niet elke maand. Dat zou ik wel willen, maar dat gaat niet.”

Wij zijn hier met een reden, namelijk het in kaart brengen van het flamencoklimaat in de verschillende regio's. Je haalt net kort aan dat er in Groningen niet zo heel veel meer is. Kan of wil je ons daar iets meer over vertellen?

De stemming van het gesprek slaat zichtbaar om. Er valt een stilte en Ellen laat weten dat er een aantal jaar geleden in Groningen redelijk veel gebeurde op flamencogebied. Dankzij de programmeur die er destijds werkte, die zelf een groot fan was van fado, tango en flamenco, werden er in De Oosterpoort geregeld van dit soort muziekevenementen georganiseerd. Met enige terughoudendheid voegt ze eraan toe dat dit na een wisseling van de wacht is gereduceerd tot weinig of geen voorstellingen meer. Het is duidelijk dat dit haar erg aan het hart gaat... “Het is echt heel triest, er wordt alleen maar naar de cijfers gekeken. Kijk, het kan best teruglopen, omdat mensen minder te besteden hebben of wat dan ook. Maar dit is echt te wijten aan het beleid van één persoon...” Ze vertelt dat ze meerdere malen zelf actie heeft ondernomen om hier iets voor elkaar te krijgen, met gering succes. Ze vervolgt haar verhaal met een diepe zucht: “Mensen klagen er ook echt over; in Leeuwarden of Zwolle is nog weleens wat te doen, maar in Groningen hebben we niks, dat is echt heel jammer. Diverse mensen hebben het echt wel geprobeerd, maar allemaal zonder resultaat. Vroeger gebeurde er echt veel”, zegt ze met weemoed. “Rini organiseerde bijvoorbeeld altijd de ‘Noche de Baile’, ‘Noche de Cante’ en de ‘Noche de la Guitarra’ en dan zat

‘Mensen klagen er ook echt over, in Leeuwarden of Zwolle is nog weleens wat te doen, maar in Groningen hebben we niks, dat is echt heel jammer.’

Foto: archief Ellen Bos

het altijd vol, ook al was er maar een zanger of danser..." Ze oppert voorzichtig dat misschien iemand als Ernestina (van de Noort red.) wellicht weer eens aan de bel zou kunnen trekken? "Die kan misschien iets meer voor elkaar krijgen, ik heb daar zelf gewoon niet de middelen voor. Heel spijtig, maar ja, what can we do? Dan zou ik het zelf moeten organiseren, maar het kost veel geld en tijd om al die contacten met schouwburgen en zalen te onderhouden en artiesten hierheen te halen. En ik heb genoeg te doen met mijn eigen dingen. Het zou makkelijker zijn als er bijvoorbeeld meer subsidie was. Geld is echt een probleem."

Ze weet waar ze het over heeft: sinds een jaar of tien heeft Ellen haar eigen showgroep, Grupo Flamenco Rosario. De voorstelling 'Flamenco Express' (niet te verwarren met het dans- en zangevenement van de Flamenco Festival Rotterdam onder dezelfde naam, red.) is deels tot stand gekomen middels crowdfunding. Dit jaar gaan ze op een kleine theatertour. Ze pakt de flyer erbij, waar een deel van de groep op staat en vertelt dat ze inmiddels bestaan uit zeven tot acht dansers, waarvan de meeste ook les bij haar volgen, twee gitaristen en een percussionist. Ze repeteren om de zondag. "Afgelopen zondag hadden we een optreden in Groningen. In september gaan we weer verder. Het is voor promotie, dus bedrijven kunnen ons bellen voor mooie optredens en schnabbels. Met hoeveel artiesten we op stap kunnen is afhankelijk van het budget: of met een klein groepje, of met zijn allen."

Tot slot, wat vindt Ellen nog meer leuk, naast flamenco dansen en lesgeven?

Ze begint hard te lachen. "Er zijn veel dingen die ik leuk vind. Mozaïeken doe ik, naaien een beetje... ik kan het niet echt heel goed", zegt ze verlegen. Maar door de verhuizing van vorig jaar heeft ze weinig tijd gehad voor haar hobby's. Tot slot laat ze weten dat ze ook een flamencokoor heeft: Coro Flamenco Rosario. "Afgelopen december, tijdens een workshop Spaanse kerstliedjes van Antje Herber bij Jorien Maters in Enschede, waren er een paar dames met een ukelele. En ik dacht: jaaaah, dat is leuk! Dus ik heb er ook één gekocht!"

Haar enthousiasme is aanstekelijk. Ze schenkt ons nog een kopje koffie in en overhandigt mij een collectie fotoboekjes, waarin we haar zien vanaf het prille begin. Wat me opvalt is dat de kleding van het publiek verraadt dat de foto's van decennia terug zijn. Ik zie op de foto's een blonde jongedame, gepassioneerd dansend tijdens diverse gelegenheden, veel polkadots en roosjes, zoals iedereen wel bekend. Maar wanneer we de danszaal inlopen voor een korte fotosessie met Ellen, die – casual gekleed – voor de camera 'live' wat poses aanneemt, wordt het plaatje compleet. In die paar minuten ben ik getuige van een danseres die met een paar kleine gebaren 30 jaar vakmanschap, toewijding en passie laat zien. Zonder opsmuk, zonder poeha, op een zonnige vrijdagmiddag... dit is echt, dit is flamenco, ik ben er stil van. Groningen mag trots zijn!

Tekst: Penny Hagenaars
Foto's: Annemiek Rooymans

Wil je Ellen ook zien? Ze geeft een zomercursus en komt 24 juni met haar flamenco koor en Ruud Stoop naar Rotterdam. Kijk op: flamencoagenda.nl